

รายวิชาศิลปะ

รหัสวิชา ศ๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง ศาสนศิลป์

ครูผู้สอน ครูทินกร ปิ่นทอง

คำสอนศิลปะ

ศิลปะกับศาสนาในประเทศไทย

เกม เปิดแผ่นป้ายทายคำศัพท์

เกม เปิดแผ่นป้ายทายคำสนา

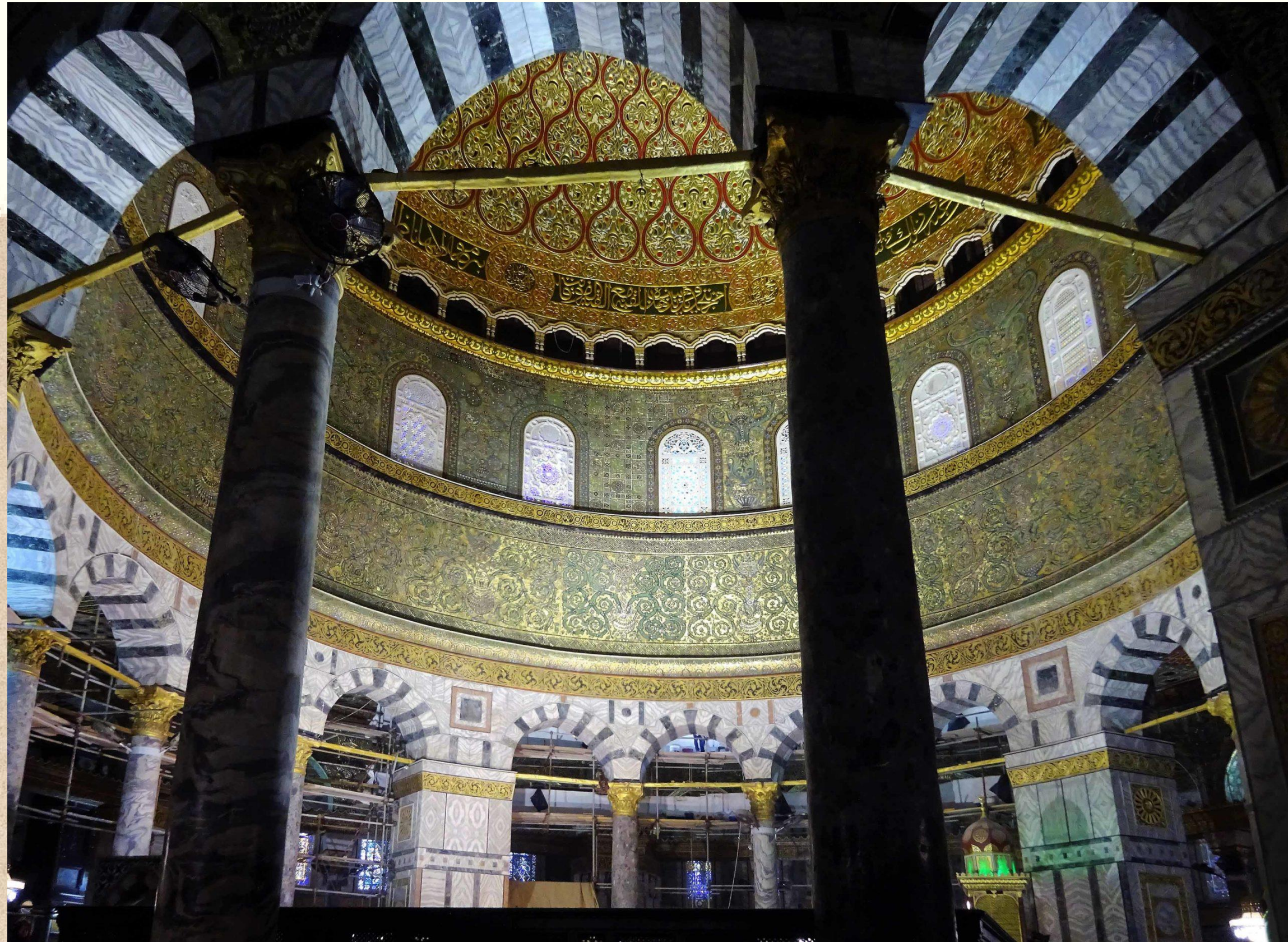
เกม เปิดแผ่นป้ายทายคำสอน

เกม เปิดแผ่นป้ายทายคำสนา

เกม เปิดแผ่นป้ายทายคำสนา

สิ่งที่จะได้เรียนรู้ในวันนี้

- ศิลปะเกี่ยวข้องกับศาสนาอย่างไร
- อิทธิพลของศาสนาที่มีผลต่องานศิลปะ
- การสร้างผลงานพุทธศิลป์
- การสร้างผลงานทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับศาสนา

ศาสนาในประเทศไทย

ให้นักเรียนยกตัวอย่างศาสนาที่มีในประเทศไทย
และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือก
นับถือศาสนาอย่างอิสระ

คำถามชวนคิด

มีงานศิลปะใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับ

? ศาสนาที่นักเรียนนับถือ ?

คำถามชวนคิด

ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่ไม่มีรูปเคารพ
นักเรียนคิดว่าศาสนาอิสลาม
มีอิทธิพลต่องานศิลปะหรือไม่ ?

ท่องเที่ยวยุโรปสำนัสนสถาน

ให้นักเรียนสังเกตภาพสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาต่อไปนี้

ทัชมาฮาล ประเทศอินเดีย

ถ้ำบาตู พระขันธกุมาร ประเทศมาเลเซีย

ภาพโดย Chowdhury Mohammad Masum Refat จาก Pixabay

มหาวิหารแห่งมิลาน ประเทศอิตาลี

วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนารามราชวรวิหาร
ประเทศไทย

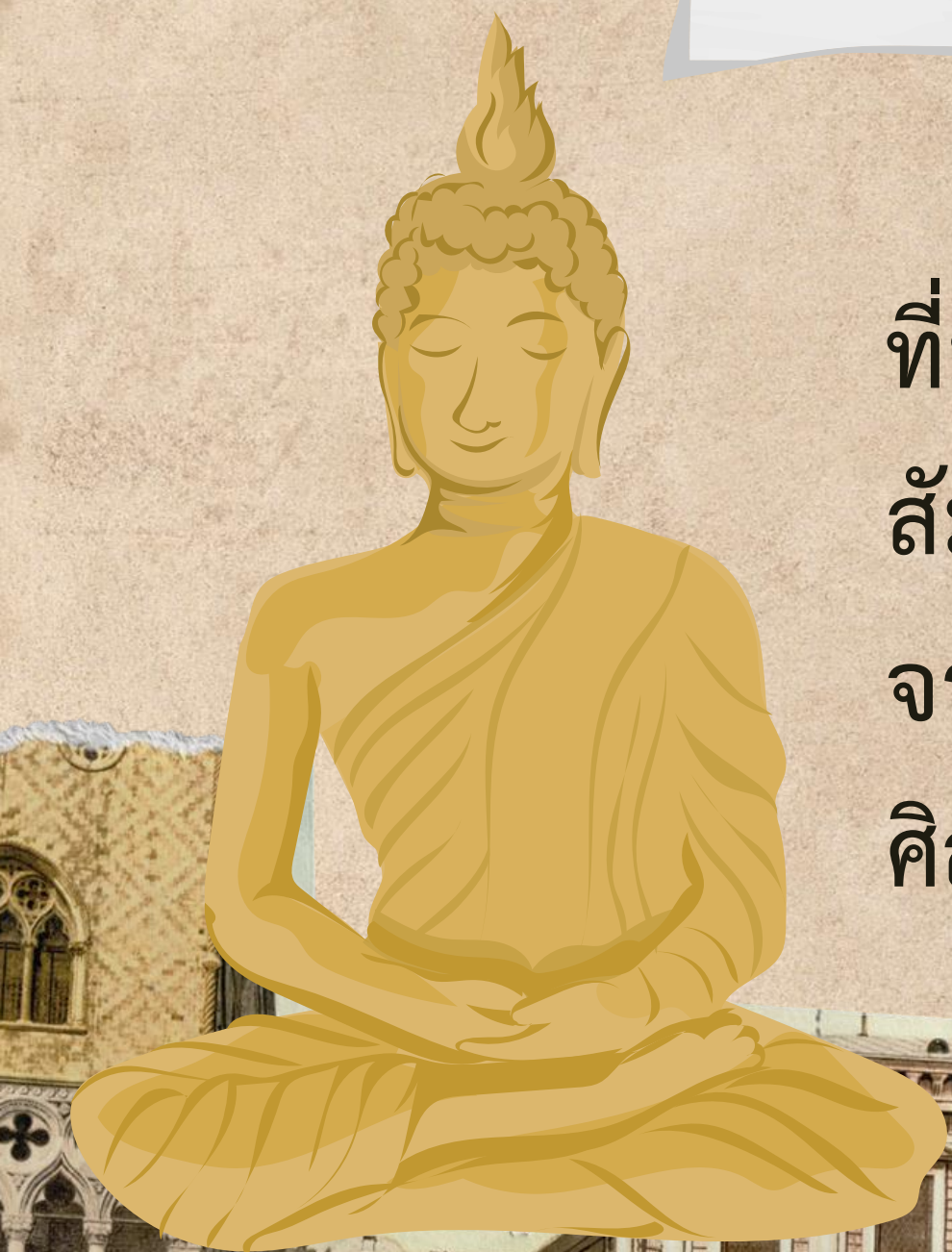
คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่าศาสนสถานแต่ละที่
มีความแตกต่างกันในด้านใดบ้าง

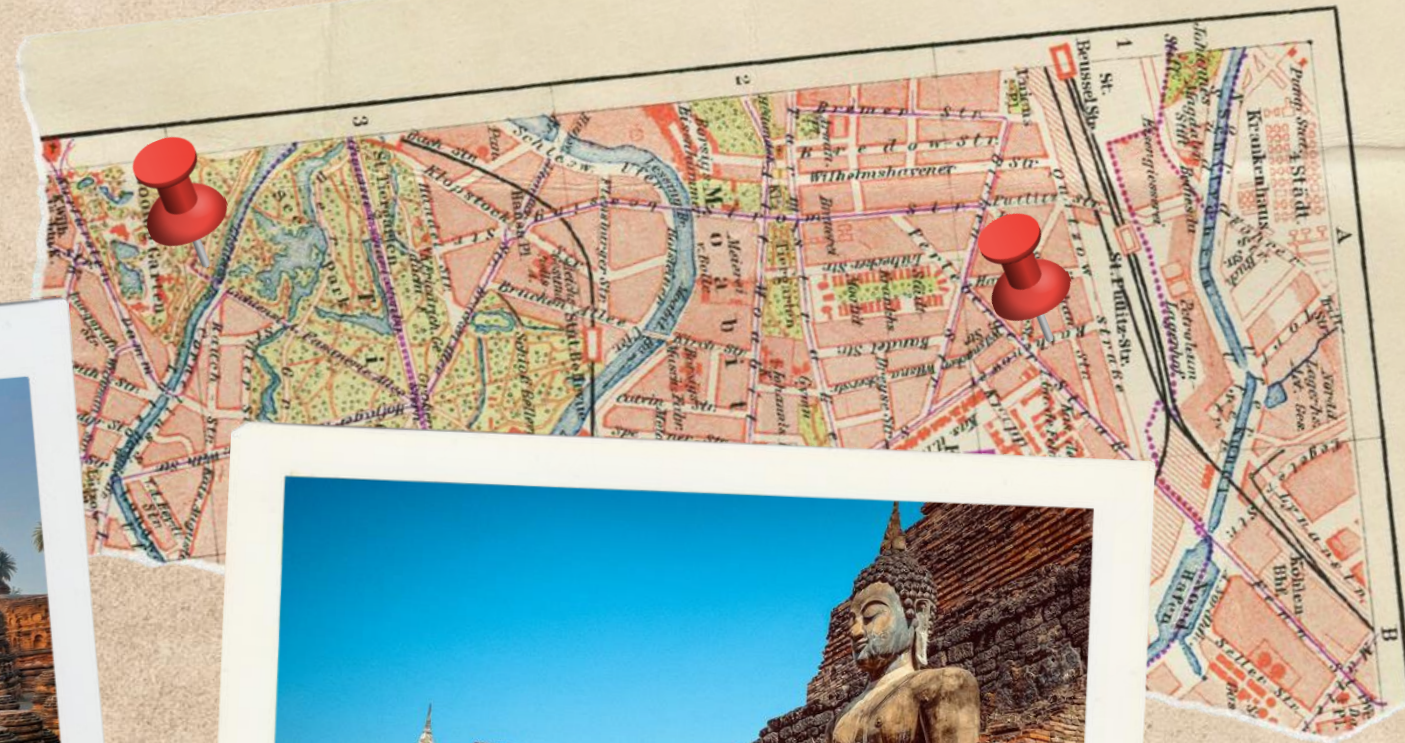

ศาสนศิลป์ หรือศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศาสนา

งานศิลปะอันเกิดจากศรัทธาและความเชื่อของช่างศิลป์ท้องถิ่น ที่มีต่อศาสนาใดศาสนาหนึ่ง โดยมุ่งเน้นสื่อความหมาย หรือเกี่ยวข้อ สัมพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่งกับศาสนา โดยมีจุดมุ่งหมายหลัก เพื่อการ จรรโลงและสืบทอดศาสนา โดยการบันทึกและเผยแพร่ศาสนาผ่านงาน ศิลปะท้องถิ่น เช่น งานพุทธศิลป์จากจิตรกรรมฝาผนังในศาสนสถาน

พุทธศิลป์ไทย

พุทธศิลป์ เป็นงานศิลปะที่ซึ่งศิลปิน สร้างขึ้นเกี่ยวข้องกับ พุทธศาสนา หรือสร้างขึ้นเพื่อรับใช้ พระพุทธศาสนาโดยเฉพาะที่เป็น งานจิตรกรรม ได้แก่ภาพเขียนฝาผนังโบสถ์วิหาร งานประติมากรรม ได้แก่พระพุทธรูป และงานสถาปัตยกรรม ได้แก่ศาสนสถานที่เป็น โบสถ์วิหาร ศาลาการเปรียญ สถูป เจดีย์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ พระพุทธศาสนา

ตัวอย่างพุทธศิลป์

ศาสนสถานของพุทธศาสนา ได้แก่
สถาปัตยกรรม เช่น วัด พระอุโบสถ เจดีย์
จิตรกรรม เช่น ภาพวาดพุทธประวัติ
ประติมากรรม เช่น พระพุทธรูป

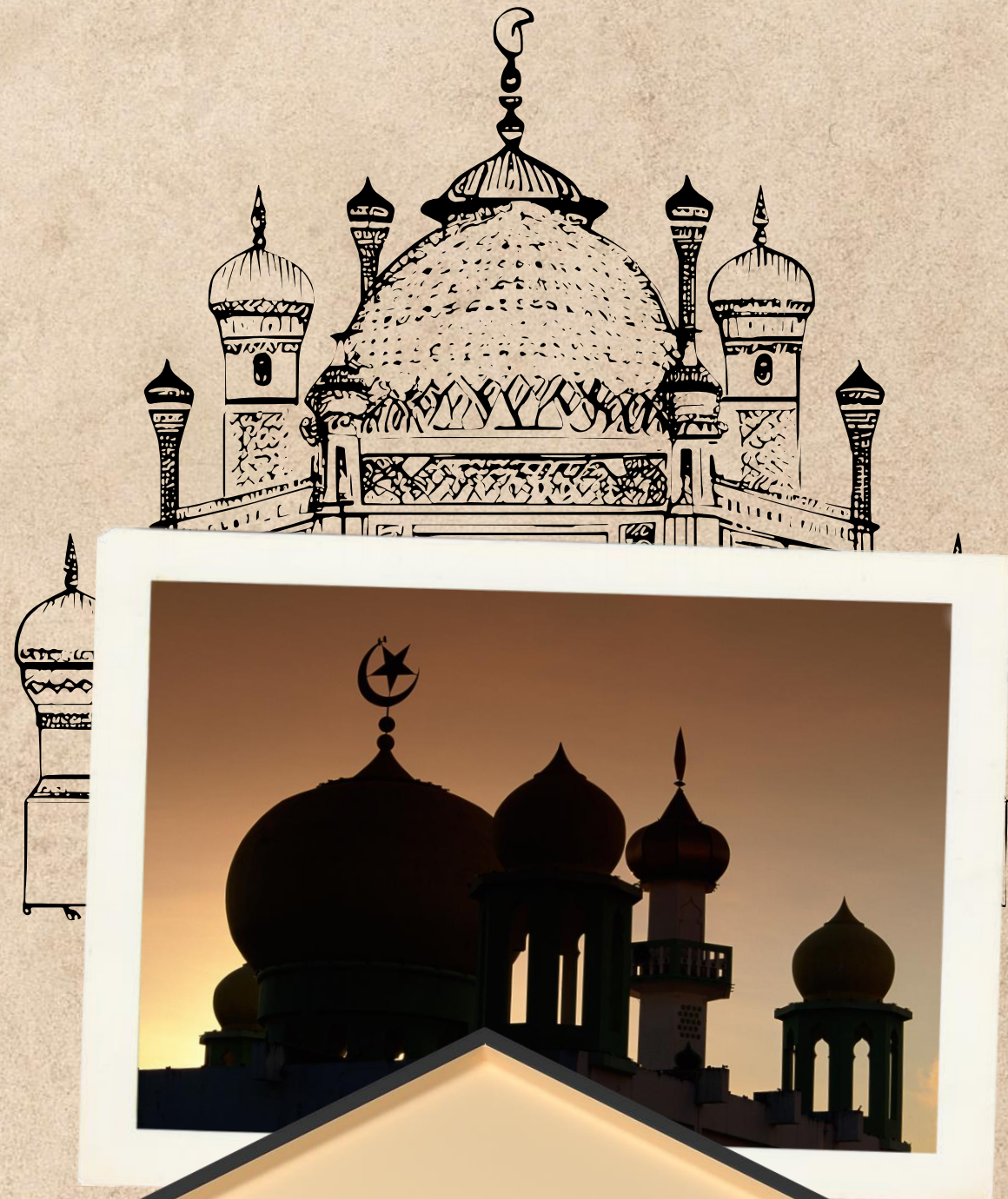

งานศิลปะในศาสนาคริสต์

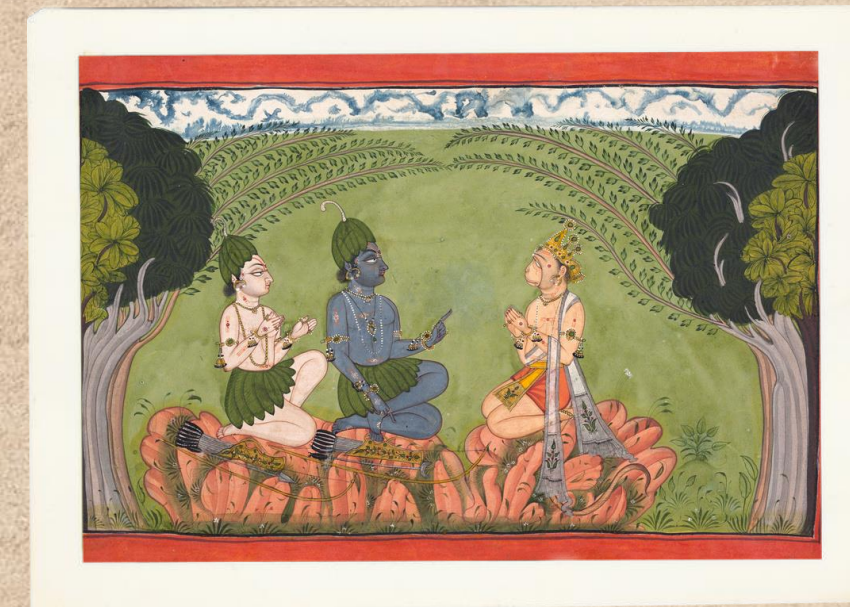
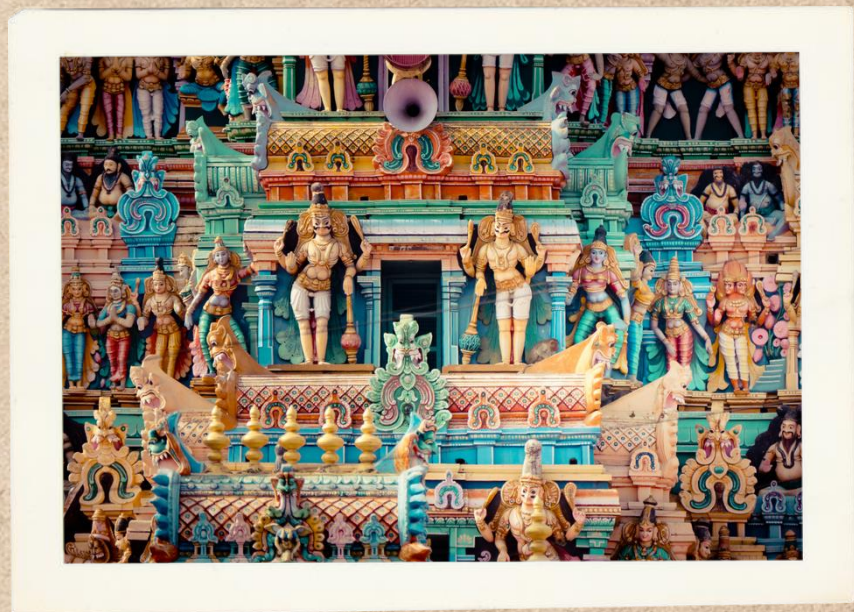
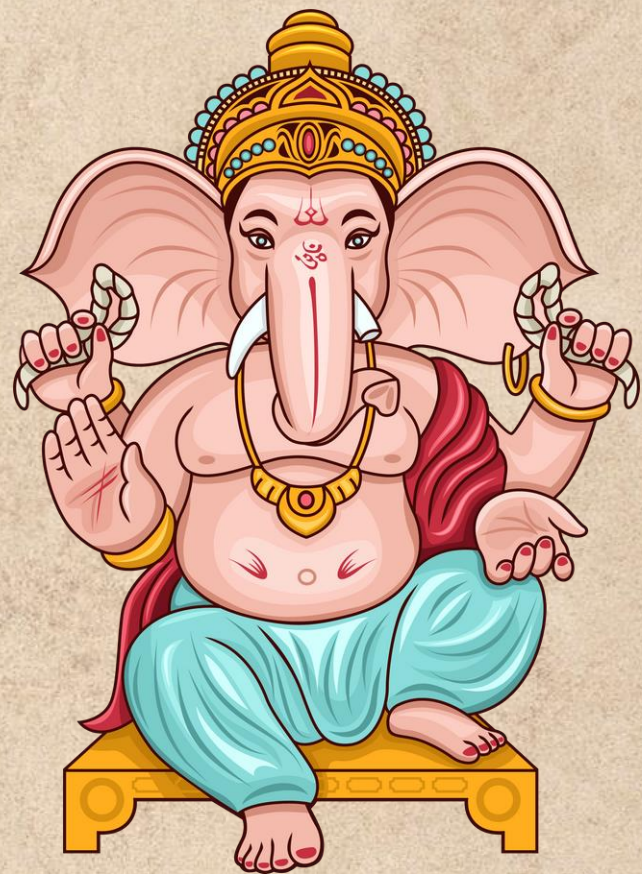
ศิลปะคริสเตียนได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะโรมัน เป็นศิลปะศักดิ์สิทธิ์ที่มีรูปแบบและภาพมาจากศาสนาคริสต์
สร้างขึ้นเพื่อเป็นสื่อแสดงความหมาย และแสดงเรื่องราวที่เกี่ยวกับหลักของศาสนาคริสต์ นิิกายของศาสนาคริสต์
ซึ่งประติมากรรมที่เก่าแก่ที่สุดคือ งานสลักบนโลงหิน

ศิลปะในศาสนาอิสลาม

ศิลปินชาวอิสลามมักใช้ดอกไม้ (พืชที่มีรูปทรงเรขาคณิต) และต้นไม้ เป็นลวดลายตกแต่งสำหรับสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวและอาคาร รูปแบบของ ศิลปะที่หรูหราและซับซ้อนมักใช้ลายดอกไม้เป็นพื้นฐาน ซึ่งลวดลายเหล่านี้ จะทำให้เกิด “รูปแบบที่ไม่สิ้นสุด” คือสามารถวาดได้อย่างเรื่อย ๆ ด้วยเส้น โค้งที่ซ้ำกันจนครอบคลุมไปทั่วพื้นผิวทั้งหมด

ศิลปะในศาสนาพราหมณ์ ฮินดู

อินเดียเป็นต้นกำเนิดอารยธรรมและศาสนาพราหมณ์ฮินดู อันมีศิลปกรรมเป็นศิลปะศักดิ์สิทธิ์
ที่มีรูปแบบสร้างขึ้นเพื่อเป็นสื่อแสดงความหมาย และแสดงเรื่องราวที่เกี่ยวกับหลักของศาสนา
ซึ่งมีประติมากรรม จิตรกรรมและสถาปัตยกรรมที่ส่งผลต่อศิลปกรรมในประเทศไทย

จิตรกรรมกับศาสนา

เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนาผ่านการวาดภาพ เช่น ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ภาพพุทธประวัติ ของศาสนาพุทธ ภาพจิตรกรรมโมเสกของศาสนาคริสต์ เป็นต้น

ตัวอย่างภาพจิตรกรรม

ภาพพุทธประวัติ

ภาพโดย Peggy und Marco Lachmann-Anke จาก Pixabay

ภาพจิตรกรรมโมเสก

ภาพโดย Makalu จาก Pixabay

ประติมากรรมกับศาสนา

เป็นงานทัศนศิลป์ที่มีลักษณะเป็น ๓ มิติ เช่น รูปปั้น รูปแกะสลัก มักสร้างเพื่อเป็นที่เคารพบูชาเป็นศาสนวัตถุ เช่น พระพุทธรูป ในศาสนาพุทธ เทวรูปในศาสนาพราหมณ์ รูปปั้นพระเยซู ในศาสนาคริสต์

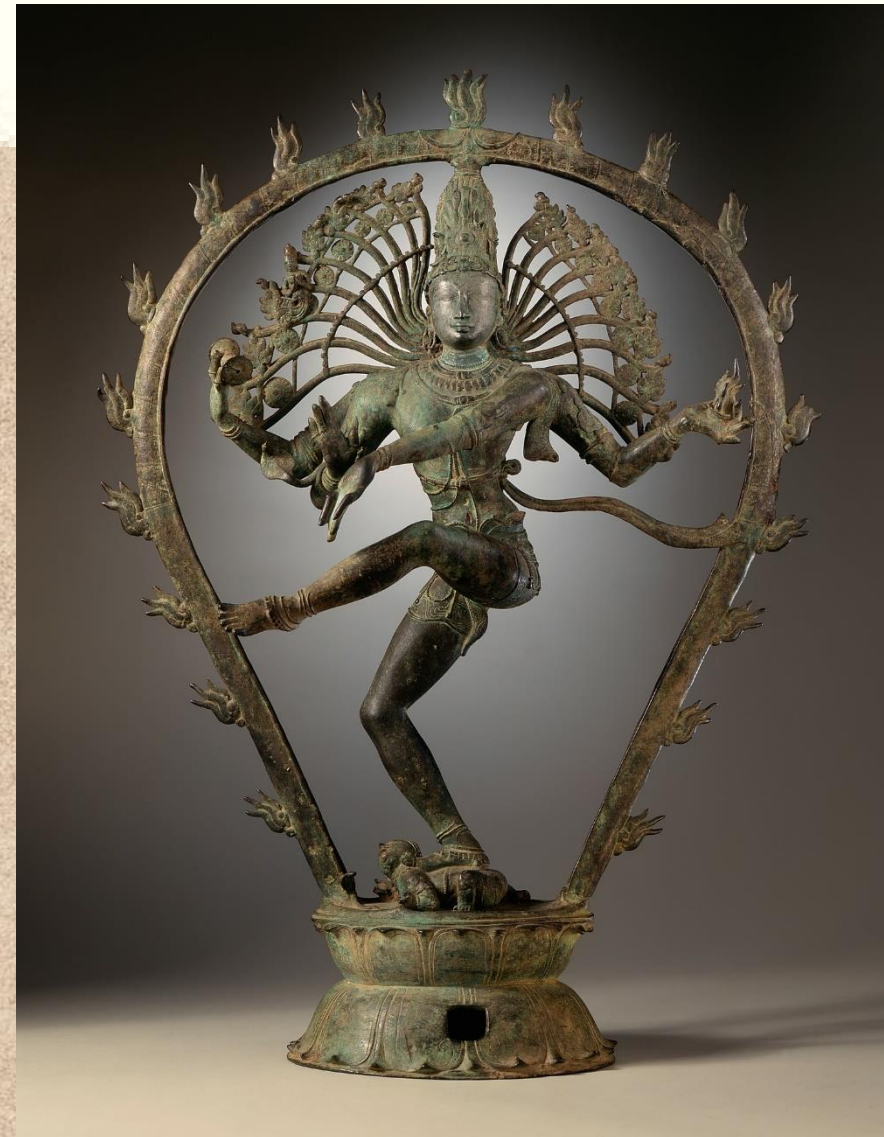

ตัวอย่างภาพประติมากรรม

พระพุทธรูป

ภาพโดย Arek Socha จาก Pixabay

รูปปั้นเทวรูป

ภาพโดย Wikimages จาก Pixabay

สถาปัตยกรรมกับศาสนา

เป็นงานทัศนศิลป์ที่เกิดจากการปลูกสร้าง มีจุดประสงค์เพื่อประโยชน์ใช้สอยในการประกอบพิธีกรรม เช่น มัสยิดในศาสนาอิสลาม เจดีย์ในศาสนาพุทธ โบสถ์หรือวิหาร ในศาสนาคริสต์ เป็นต้น

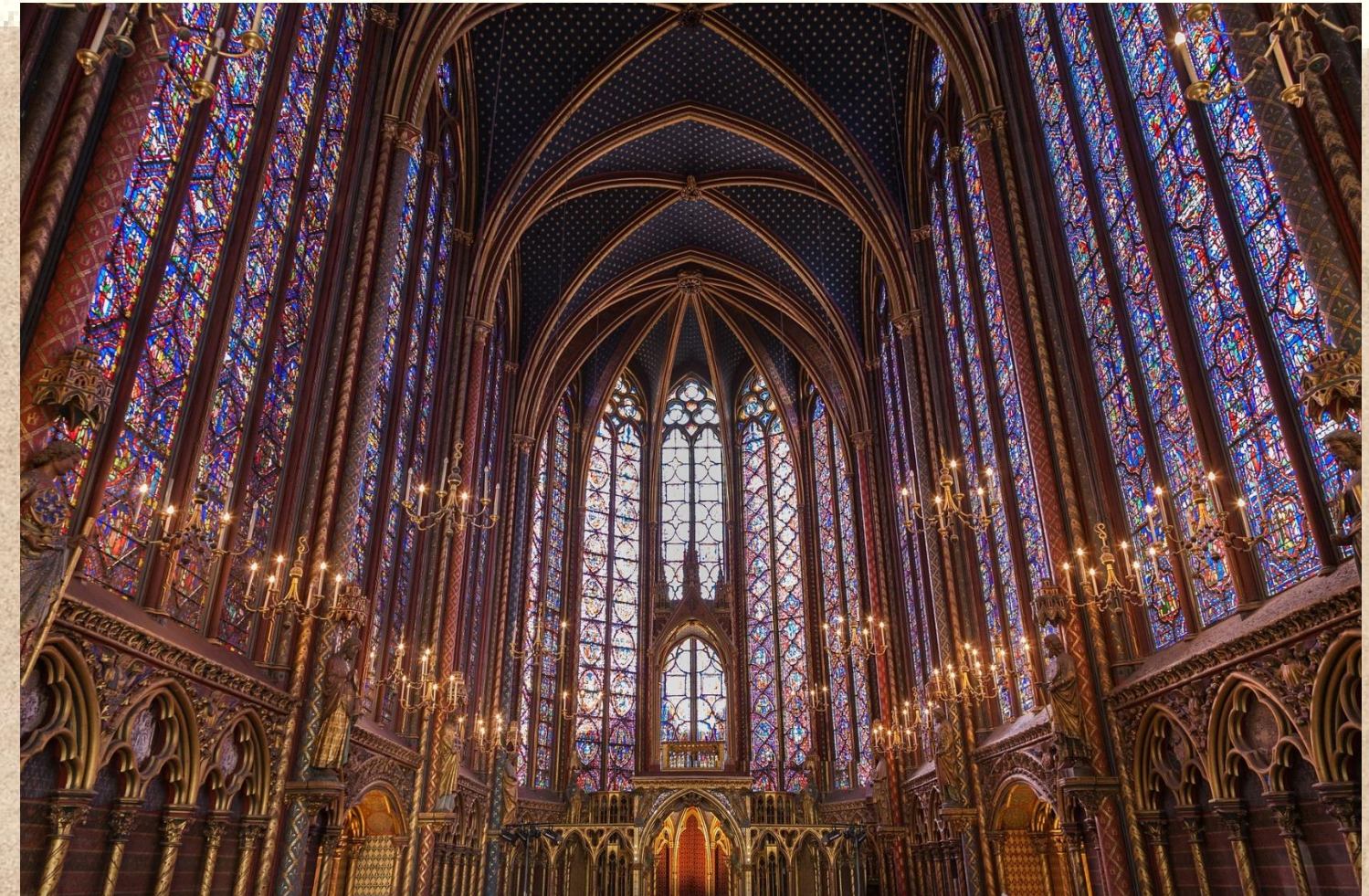

ตัวอย่างภาพสถาปัตยกรรม

สถาปัตยกรรมไทย

ภาพโดย teamoktzz จาก Pixabay

ภาพโบสถ์คริสต์

ภาพโดย ian kelsall จาก Pixabay

คำถามชวนคิด

ภาพต่อไปนี้เป็นงานศิลปะ
ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาใด ?

ภาพนี้เกี่ยวข้องกับศาสนาใด

เกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธ

ภาพโดย<http://www.siamfreestyle.com/travel-attraction-more/ayuthaya>

วัดนิเวศธรรมประวัติราชวรวิหาร

ภาพโดย<https://thai.tourismthailand.org/Attraction/>

กิจกรรม ทายงานศิลปะจากบัตรคำ

ให้นักเรียนอ่านบัตรคำ

แล้วตอบว่าเกี่ยวข้องกับศาสนาใด ?

ตัวอย่างบัตรคำ

ผ้าพระบฏ

ฐานชุกชี

ประดับกระจกสี

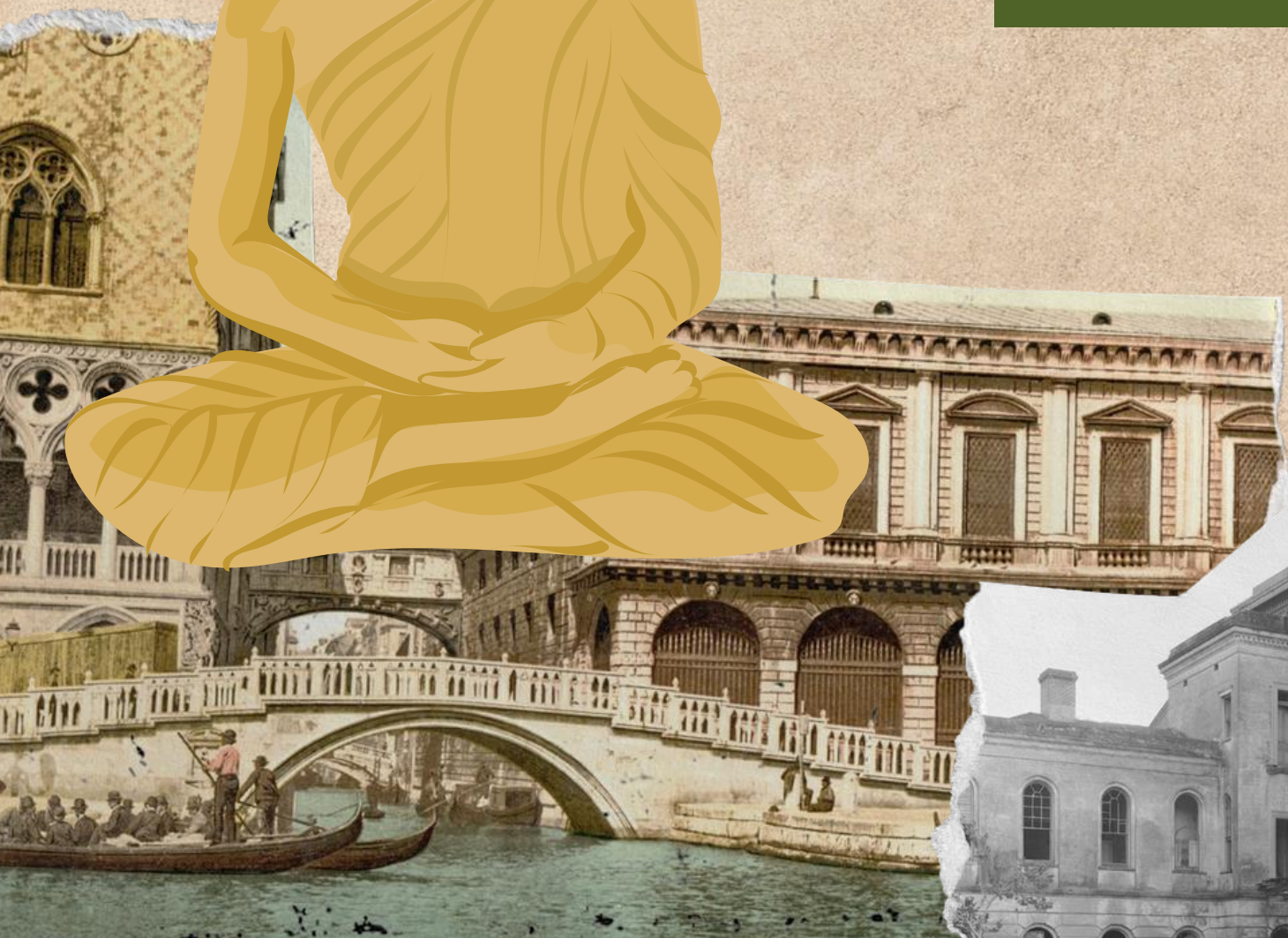
ดาวกับจันทร์เสี้ยว

แห่ดาว

โอม

คิ้วลิงค์

อักษรประดิษฐ์

คำถามชวนคิด

นักเรียนชื่นชอบผลงานศิลปะใดบ้าง
ที่เกี่ยวข้องกับศาสนา

กิจกรรม สร้างสรรค์ผลงาน

ให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานภาพวาดเกี่ยวกับงานศิลปะ
ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาที่นักเรียนสนใจ

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

๑. นักเรียนเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สมุดวาดเขียน ตีกรอบ เขียนชื่อ ชั้น เลขที่ให้เรียบร้อย
๒. ให้นักเรียนสร้างสรรค์ภาพหัวข้อ ศิลปะในศาสนาที่ฉันสนใจ
๓. นักเรียนนำเสนอผลงาน โดยบอกชื่อ ผลงาน เทคนิค แรงบันดาลใจ และความประทับใจ

บทบาทครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และเตรียม สมุดวาดเขียน ตีกรอบ เขียนชื่อ ชั้น เลขที่ ให้เรียบร้อย
  ๒. ครูปลายทางควบคุมดูแลนักเรียนให้ตั้งใจ สร้างสรรค์ผลงาน
  ๓. ครูให้คำแนะนำ หลังจากนักเรียนนำเสนอ ผลงาน
  ๔. ครูให้คำแนะนำการจัดองค์ประกอบภาพ
-

กิจกรรม

นำเสนอผลงาน

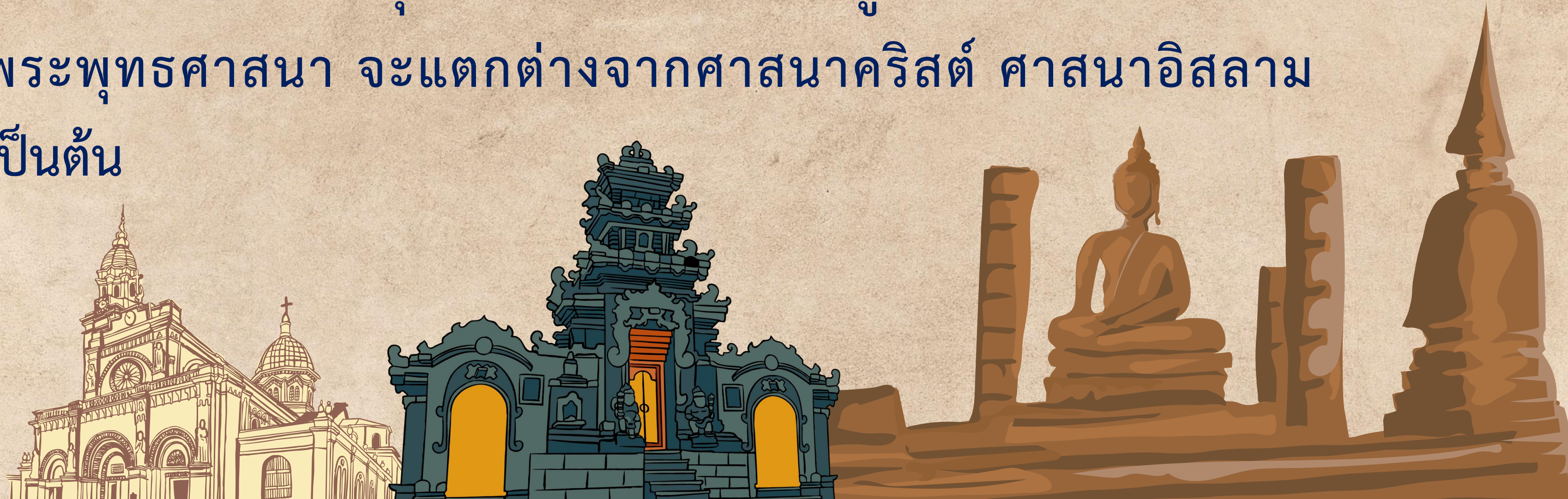
ให้นักเรียนนำเสนอผลงานภาพวาดเกี่ยวกับงานศิลปะ
ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาที่นักเรียนสนใจ

สรุปบทเรียน

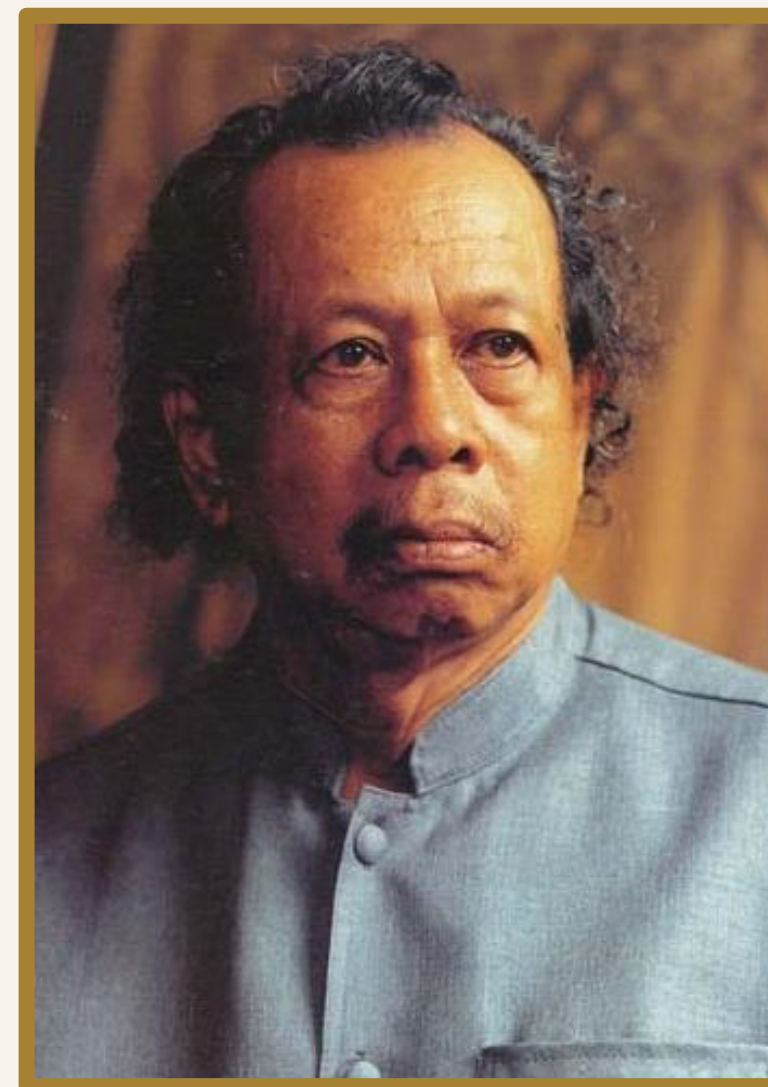
ศาสนาแต่ละศาสนา มักมีคตินิยม พิธีกรรม วิธีปฏิบัติ
ทางศาสนาที่แตกต่างกันออกไป สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการสร้างงาน
ทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ด้านรูปแบบ ขนาด สัดส่วนและ
การตกแต่ง งานทัศนศิลป์จึงมีลักษณะเฉพาะของแต่ละศาสนา เช่น
การสร้างศาสนวัตถุที่คนให้ความเคารพบูชา ศาสนสถานของ
พระพุทธศาสนา จะแตกต่างจากศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม
เป็นต้น

คติสอนใจวันนี้

“ใครดูถูกดูหมิ่นศิลปะ
อนารยะไร้สกุลสกุลสัตว์”

อาจารย์อังคาร กัลยาณพงศ์

ที่มาภาพ <https://mgronline.com/qol/detail/9550000104629>

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ศิลปะกับวัฒนธรรม

สิ่งที่ต้องเตรียม

สมุดวาดเขียน อุปกรณ์วาดเขียน ดินสอสี

